

Forsvaret
Etablisement- og Terrænkommendoen
Arsenalvej 55
9800 Hjørring

Erhverv
J.nr. 2026 - 28995
Ref. lachm
Den 10. marts 2026

Att.: Jesper Mogensen
Sendt pr. e-mail til etk-mil25@mil.dk

Afgørelse om dispensation til forøgelse af aktivitetsdage i 2026 for Skydeområde Tranum

Afgørelse

Miljøstyrelsen meddeler hermed midlertidig dispensation efter § 8 i bekendtgørelse nr. 1732 af 21. december 2015 om støjregulering af forswarets øvelsespladser og skyde- og øvelsesterræner til forøgelse af antallet af aktivitetsdage for Skydeområde Tranum i 2026 samt til forøgelse af den samlede støjbelastning for skydeområdet i 2026 med op til 4 dB i forhold til referencegrundlaget.

Redegørelse for sagen

Etablisement- og Terrænkommendoen i Forsvaret har den 13. februar 2026 anmodet Miljøstyrelsen om dispensation i henhold til bekendtgørelse nr. 1732 af 21. december 2015 om støjregulering af forswarets øvelsespladser og skyde- og øvelsesterræner for Skydeområde Tranum for 2026.

Forsvaret anmoder om dispensation til dels en forøgelse af antallet af aktivitetsdage i 2026, dels en forøgelse af den samlede årlige støjbelastning med 3-4 dB i 2026.

Forsvaret oplyser, at opbygning af Hærens 1. Brigade og styrkelse af værnepligten er elementer, der indgår i de politiske aftaler, der er truffet i medfør af indeværende forsvarsforlig. Det betyder indkaldelse af betydeligt flere værnepligtige, investering i uddannelsesfaciliteter og en forøget anvendelse af bl.a. Forsvarets øvelsesområder.

Over de sidste 25 år har udviklingen i soldaters uddannelse ændret sig markant på flere områder, hvilket har øget behovet for flere øvelsesdage, men uden at dette nødvendigvis i alle tilfælde vil føre til en forøgelse af den samlede årlige støjbelastning, der ofte hovedsageligt er bestemt af anvendelsen af tunge våben og store sprængninger.

Med den politiske aftale om at accelerere opbygningen af kampkraft i Forsvaret er der i 2026 behov for en øget anvendelse af en række af Forsvarets øvelsesområder, herunder Skydeområde Tranum. Der anmodes derfor om dispensation til at forøge antallet af dage for skydning med lette og tunge våben, kast med håndgranat, sprængninger samt anvendelse af helikoptere.

I nedenstående skema er behovet for det samlede, årlige antal aktivitetsdage i 2026 anført for hver våbenkategori og døgnperiode. I parentes er tillige anført det i bekendtgørelsens bilag 2 anførte, nugældende antal dage i de tilfælde, hvor det nuværende tilladte antal dage er mindre end det aktuelle behov, således at tallene kan sammenlignes umiddelbart.

	Hverdag			Weekend		
	07-18	18-22	22-07	07-18	18-22	22-07
Skydning med krigs- og øvelsesammunition overalt i terrænet med lette våben	120 (80)	80 (40)	40 (20)	35 (25)	20 (10)	20 (5)
Skydning med øvelsesammunition overalt i terrænet med tunge våben samt brug af kanonslag	50 (30)	40 (15)	20 (10)	10	5	2
Skydning med krigs- og salo-nammunition samt sprængladt øvelsesammunition overalt i terrænet samt fra eksterne stillingsområder med tunge våben	50 (30)	40 (15)	20 (10)	10	5	2
Sprængning af ladninger til og med 10 kg i særlige områder indrettet til sprængning samt kast med skarpe håndgranater	60 (50)	15 (10)	10 (0)	10	5	2 (0)
Sprængning af ladninger fra 10 kg til og med 25 kg i særlige områder indrettet til sprængning	15 (10)	4 (0)	3 (0)	5		
Sprængning af ladninger fra 25 kg til og med 50 kg i særlige områder indrettet til sprængning	8	1 (0)	1 (0)			
Anvendelse af luftfartøjer	60 (45)	30 (15)	10	15	15 (10)	10 (4)

Det skal bemærkes, at Jægerkorpset i 2025 i henhold til støjbekendtgørelsens undtagelsesbestemmelse, § 5, stk. 3, gennemførte en række sprængninger op til 10 kg i aften- og natperioden. Idet planlægningshorisonten for aktiviteter i 2026 er anderledes end i 2025, indgår aktiviteter af denne type i 2026 også i ovenstående grundlag for dispensationsanmodning.

Forsvaret oplyser, at det ved anflyvning med helikopter generelt tilstræbes ikke at overflyve bolig- og sommerhusområder, men da helikopteren skal flyve op mod vinden, vil de meteorologiske forhold kunne have betydning for hvilken anflyvningsrute, der kan vælges. Idet den anvendte helikopter kun er udstyret med

én motor, er det af sikkerhedsmæssige årsager ikke muligt at foretage anflyvning fra vandsiden af skydeområdet.

I forbindelse med anmodningen om dispensation har Forsvaret foretaget en nærmere vurdering af den forventede samlede, årlige støjbelastning. Forsvaret vurderer, at de supplerende dage med sprængninger i 2026 vil betyde en forøgelse af den samlede årlige støjbelastning på 3-4 dB i forhold til referencegrundlaget fra støjrapporten fra 1998 for Skydeområde Tranum.

Denne vurdering er baseret en simplificeret kontrolmetode, der er under udarbejdelse for Forsvaret, og som kan anvendes til beregning af den samlede ækvivalente støjbelastning over et år fra et øvelsesområde. Metoden benævnes V-TDENL og til brug herfor udarbejdes et datakatalog med beregnede støjværdier for de våben og sprængladninger, der anvendes af Forsvaret. På baggrund af dette og støjrapporten fra 1998 er en V-TDENL-værdi for referencegrundlaget beregnet til 133,8 dB, og beregningen for de ansøgte aktiviteter i 2026 giver en V-TDENL-værdi på 137,4 dB – dvs. en forøgelse på 3,6 dB i forhold til referencegrundlaget.

Sammenlignet med 2025 vurderes forøgelsen af støjbelastningen dog at være væsentligt mindre, idet Jægerkorpsen, som nævnt ovenfor, i 2025 i henhold til støjbekendtgørelsens undtagelsesbestemmelse gennemførte en række sprængninger op til 10 kg i aften- og natperioder, og tilsvarende aktiviteter indgår i de ovenfor beskrevne beregninger for 2026.

Forsvaret understreger, at V-TDENL-metoden er en tilnærmet metode, der ikke kan erstatte en fuldstændig støjberegning til bestemmelse af støjkonsekvensområder omkring Forsvarets øvelsespladser og skydeterræner. Forsvaret vurderer dog metoden velegnet til vurdering af midlertidige aktivitetsændringer og især i forhold til Skydeområde Tranum, idet alle sprængninger, der generelt giver de dominerende bidrag til den samlede støjbelastning, gennemføres på sprængningsområdet centralt placeret i terrænet.

I forhold til maksimalniveauet af støjbelastningen fremgår det af anmodningen, at den største sprængladning er 40 kg, men at der i aften- og natperioden vil være tale om et begrænset antal sprængninger over 1 kg. I forhold til grænseværdien for den C-vægtede SEL-værdi på 110 dB er afstandskriteriet 1.580 m for sprængninger på 40 kg, og da nærmeste bolig/sommerhus er placeret omkring 3,5 km fra sprængningsområdet, vurderes grænseværdien overholdt med en god margin.

Miljøstyrelsen har haft Forsvarets anmodning om dispensation i høring hos Jammerbugt Kommune, der ikke er vendt tilbage med bemærkninger.

Retsgrundlag

Afgørelsen er truffet i medfør af § 8 i bekendtgørelse nr. 1732 af 21. december 2015 om støjregulering af forsvarlets øvelsespladser og skyde- og øvelseterræner:

”Miljø- og fødevareministeren kan efter høring af de kommunale myndigheder midlertidigt dispensere fra bestemmelserne i bekendtgørelsens § 5.”

I medfør af delegationsbrev af 7. oktober 2025, har miljøministeren delegeret kompetencen til at dispensere fra regler om støjregulering af forsvarets øvelsespladser og skyde- og øvelsesterræner til Miljøstyrelsen.

Begrundelse for afgørelsen

Miljøstyrelsen vurderer, at Forsvarets simplificerede kontrolmetode er velegnet til vurdering af de øgede aktiviteter på Skydeområde Tranum, og resultaterne viser en forøgelse af den samlede støjbelastning for 2026 på 3,6 dB i forhold til referencegrundlaget. Miljøstyrelsen vurderer, at de primære bidrag til denne forøgelse er de store sprængladninger over 10 kg og sprængninger om natten generelt.

For sprængladninger over 10 kg ansøges der om aktiviteter på yderligere 5 hverdage i dagperioden i forhold til referencegrundlaget. I aften- og natperioden ansøges der om aktiviteter i op til henholdsvis 5 og 4 hverdage, hvor der efter bekendtgørelsen ikke er mulighed for aktiviteter. På den baggrund vurderer Miljøstyrelsen, at der fortsat er tale om relativt få dage i løbet af året, hvor der kan forekomme store sprængninger. Derudover indeholder beregningerne af den samlede støjbelastning for 2026 flere sprængninger pr. dag over 25 kg i dagperioden i forhold til referencegrundlaget, hvilket også bidrager til den øgede støjbelastning. Det betyder, at der vil kunne forekomme flere sprængninger over 25 kg pr. dag i dagperioden, men at disse sprængninger ikke vil forekomme flere dage om året, end bekendtgørelsen i forvejen giver mulighed for.

På denne baggrund vurderer Miljøstyrelsen, at aktiviteterne ikke vil resultere i væsentligt forøgede støjpåvirkninger af omgivelserne, da der er tale om relativt få aktivitetsdage om året med sprængninger over 10 kg.

Bekendtgørelsen giver ikke mulighed for sprængninger om natten på Skydeområde Tranum. For sprængladninger op til 10 kg (herunder håndgranater) ansøges der om aktiviteter i natperioden på 10 hverdage og i 2 weekender. Miljøstyrelsen vurderer, at dette ikke vil resultere i væsentligt forøgede støjpåvirkninger af omgivelserne, da der er tale om relativt få nætter med sprængninger. Miljøstyrelsen lægger desuden vægt på Forsvarets bemærkning om, at der i aften- og natperioden vil være tale om et begrænset antal sprængninger over 1 kg, hvilket medfører en lavere støjbelastning end ved større sprængladninger.

I forhold til støjens maksimalniveauer overholdes afstandskriteriet til nærmeste beboelse på 1.580 m for sprængninger på 40 kg med god margin, da afstanden fra sprængningsområdet til nærmeste bolig/sommerhus er omkring 3,5 km. Miljøstyrelsen vurderer derfor, at grænseværdien for den C-vægtede SEL-værdi på 110 dB vil overholdes med god margin. Miljøstyrelsen lægger også her vægt på, at der i aften- og natperioden vil være tale om et begrænset antal sprængninger over 1 kg, hvilket forventes at resultere i lavere maksimale støjniveauer i omgivelserne.

Miljøstyrelsen bemærker endvidere, at det tilstræbes ikke at overflyve boliger- og sommerhusområder med helikoptere.

På den baggrund meddeler Miljøstyrelsen midlertidig dispensation til forøgelse af antallet af aktivitetsdage for Skydeområde Trandum i 2026 samt til forøgelse af den samlede støjbelastning for skydeområdet i 2026 med op til 4 dB i forhold til referencegrundlaget.

Det forudsættes, at offentligheden informeres om de planlagte aktiviteter jf. bekendtgørelsens § 6.

Offentliggørelse

Afgørelsen er offentliggjort på Miljøstyrelsens hjemmeside:

<https://mst.dk/erhverv/rent-miljoe-og-sikker-forsyning/stoej/forsvarets-oevelsesomraader>

Klagevejledning

Parter kan klage over denne afgørelse til Miljø- og Ligestillingsministeriets departement. Klagen skal sendes til departementet – gerne med angivelse af Miljøstyrelsens journalnummer 2026 – 28995. Kontaktoplysninger til departementet kan findes på www.mim.dk.

Hvis der er spørgsmål til afgørelsen, kan Miljøstyrelsen kontaktes på tlf. 7254 4000 eller e-mail mst@mst.dk.

Med venlig hilsen

Lasse Christner Månsson
Specialkonsulent
Erhverv